Súd:	Okresný súd Prievidza
Spisová značka:	13P/64/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3814219450
Dátum vydania rozhodnutia:	12. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Marianna Hašková
ECLI:	ECLI:SK:OSPD:2014:3814219450.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou Mgr. Mariannou Haškovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. Y. č. XX/X, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza ako kolíznym opatrovníkom, zverenej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. Y. č. XX/X a M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. Y. č. XX/X, dieťa rodičov: matky P. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. Y. č. XX/X a otca M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., M. Y. č. XX/X, t. č. Ústav na výkon väzby Ilava, o zrušenie spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti a o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 29.07.2008 č. k. 13P/338/2008-18 v časti zverenia maloletej U. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov tak, že spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov nad maloletou U. z r u š u j e a n a r i a ď u j e nad maloletou U. L., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá bude realizovaná v Reedukačnom centre Zlaté Moravce, Prílepská č. 6, Zlaté Moravce s účinnosťou od 08.01.2015.

Matka P. R., nar. XX.XX.XXXX j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletej U. L., nar. XX.XX.XXXX, mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na účet Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská č. 6, Zlaté Moravce, vždy do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje, s účinnosťou od 08.01.2015.

Otec M. L., nar. XX.XX.XXXX j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej U. L., nar. XX.XX.XXXX, mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na účet Reedukačného centra Zlaté Moravce, Prílepská č. 6, Zlaté Moravce, vždy do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje, s účinnosťou od 08.01.2015.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 02.10.2012 č. k. 4P/89/2012-16 v časti vyživovacej povinnosti matky na maloletú U. a rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 21.09.2009 č. k. 12P/26/2009-12 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloletú U..

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 09.07.2012 č. k. 17P/11/2012-49 v časti uloženia výchovného opatrenia- dohľadu nad výchovou maloletej U. tak, že výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletej U. L., nar. XX.XX.XXXX z r u š u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Stará matka U. L., nar. XX.XX.XXXX podala dňa 30.10.2014 na Okresný súd Prievidza návrh na zrušenie spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov (U. L., nar. XX.XX.XXXX a M. L., nar. XX.XX.XXXX) nad vnučkou maloletou U. L., nar. XX.XX.XXXX. Svoj návrh odôvodnili tým, že u maloletej pretrvávajú dlhodobo rôzne výchovné problémy a aj problémy v škole. I napriek realizovaným opatreniam správanie vnučky U. sa neustále zhoršuje. Vzhľadom na svoj vek a nevyspytateľné správanie vnučky U. žiadali zrušiť spoločnú náhradnú starostlivosť nad vnučkou U. L., nar. XX.XX.XXXX.

Stará matka sa vyjadrila aj na pojednávaní, kde uviedla, že ich vnučka neposlúcha. Najväčšie problémy s maloletou U. boli v lete, keď odchádzala svojvoľne na diskotéku aj do Prievidze, neskoro sa vracala domov, nepovedala im, kde bola a s kým bola a tiež im nepovedala s kým je tehotná. Často na ňu museli volať aj políciu. Problémy mala aj na základnej škole a aj na špeciálnej základnej škole. Žiadala zrušiť spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú U. a žiadala ju umiestniť do ústavu.

Starý otec sa k návrhu svojej manželky vyjadril na pojednávaní, kde sa v celom rozsahu pridržiaval jej výpovede.

Otec sa k návrhu starej matky vyjadril písomným podaním zo dňa 24.11.2014. Uvedomoval si, že jeho rodičia nezvládajú výchovy jeho dcéry, keďže je problémová a nechce jej naďalej poskytovať náhradnú osobnú starostlivosť. Uviedol, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach, aby sa o maloletú U. staral, nakoľko sám nemá kde bývať. Je úplne bez príjmu a hľadá si prácu. Z uvedených dôvodov navrhol, aby súd nariadil nad maloletou U. L. ústavnú starostlivosť aspoň do času, kedy si upraví svoje pomery a mohol by si vziať maloletú U. k sebe.

Matka sa k návrhu starej matky vyjadrila písomným podaním zo dňa 10.12.2014, v ktorom súhlasila s umiestnením maloletej U. do ústavnej starostlivosti z dôvodu výchovných problémov a tehotenstva. Ku svojim osobným a rodinným pomerom uviedla, že je slobodná a vo svojej osobnej starostlivosti má 4 maloleté deti vo veku 3 mesiace, 2 roky, 4 roky a 5 rokov, Výživné navrhla určiť v sume 30% sumy životného minima. Zároveň súhlasila, aby súd pojednával bez jej neprítomnosti.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo dňa 05.12.2014 vyplýva, že maloletá U. je žiačkou Špeciálnej základnej školy na Námestí baníkov v I.. Od 03.11.2014 bola maloletá U. z dôvodu lekárskeho odporúčania oslobodená od povinnosti dochádzať do školy až do 30.06.2015 z dôvodu jej tehotenstva. Otec maloletej je v súčasnosti v ÚVV v Ilave. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku. Obaja rodičia dlhodobo neprejavujú záujem o maloletú U.. V súčasnej dobe sa v rodine ani v širšom príbuzenstve nenachádza nikto, kto by mal záujem o poskytovanie starostlivosti maloletej po zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, a to hlavne z dôvodu, že s maloletou U. sú neustále problémy s jej výchovou a správaním.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom starej matky, starého otca a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to najmä návrhom, uznesením OS Prievidza zo dňa 12.11.2014 č. k. 13P/64/2014-5, lustráciou matky v Sociálnej poisťovni, lustráciou otca v Sociálnej poisťovni, správou Špeciálnej základnej školy zo dňa 24.11.2014, vyjadrením otca zo dňa 24.11.2014, správou ÚPSVaR Prievidza, pracovisko I. zo dňa 26.11.2014, správou ÚPSVaR Prievidza, pracovisko Handlová zo dňa 24.11.2014, správou ÚPSVaR Prievidza zo šetrenia pomerov zo dňa 05.12.2014, správou ÚPSVaR Prievidza, pracovisko Handlová zo dňa 04.12.2014, spisom OS Prievidza sp. zn. 11P/124/2012 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 07.02.2013 č. k. 11P/124/2012-40, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.03.2013, spisom OS Prievidza sp. zn. 17P/11/2012 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 09.07.2012 č. k. 17P/11/2012-49, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.08.2012, spisom OS Prievidza sp. zn. 13P/338/2008 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 29.07.2008 č. k. 13P/338/2008-18, spisom OS Prievidza sp. zn. 4P/89/2012 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 02.10.2012 č. k. 4P/89/2012-16, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.11.2012, spisom OS Prievidza sp. zn. 12P/26/2009 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 21.09.2009 č. k. 12P/26/2009-12, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.10.2009. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel súd k nasledovným skutkovým a právnym zisteniam.

Maloletá U. L., nar. XX.XX.XXXX sa narodila zo spolužitia matky P. R., nar. XX.XX.XXXX a otca M. C., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 29.07.2008 č. k. 13P/338/2008-18 bola maloletá U. zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti U. L., nar. XX.XX.XXXX a

M. L., nar. XX.XX.XXXX od právoplatnosti rozsudku, t. j. od 26.08.2008. Naposledy bola vyživovacia povinnosť otca voči maloletej U. zvýšená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 21.09.2009 č. k. 12P/26/2009-12, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.10.2009. Predmetným rozsudkom bol otec zaviazaný platiť na maloletú U. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine s účinnosťou od 01.07.2009 k rukám starej matky mesačne vždy vopred, najneskôr do 5. dňa v mesiaci. Vyživovacia povinnosť matky voči maloletej U. bola naposledy zvýšená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 02.10.2012 č. k. 4P/89/2012-16, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.11.2012. Predmetným rozsudkom bola matka zaviazaná platiť na maloletú U. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine s účinnosťou od 01.07.2012 k rukám starej matky mesačne vždy vopred, najneskôr do 5. dňa v mesiaci. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 09.07.2012 č. k. 17P/11/2012-49, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.08.2012, boli maloletej U. uložené výchovné opatrenia, a to maloletá U. bola napomenutá a nad jej výchovou bol určený dohľad. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.02.2013 č. k. 11P/124/2012-40, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.03.2013, bola maloletá U. odňatá zo spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov U. L., nar. XX.XX.XXXX a M. L., nar. XX.XX.XXXX, počnúc právoplatnosťou rozsudku a bol nariadený pobyt maloletej U. v Diagnostickom zariadení - Detský domov Ilava Klobušice na dobu 6 mesiacov.

Rodina maloletej U. obýva 1- izbový mestský nájomný byt v baníckej kolónii mesta I.. Byt je zariadený potrebným nábytkom štandardného typu. V byte sa nachádza podkrovná izbička a je v ňom zavedená voda a elektrina. V spoločnej domácnosti s maloletou U. žijú starí rodičia U. a M. L., ktorí sú obaja dôchodcovia. Maloletá U. je žiačkou Špeciálnej základnej školy na Námestí baníkov v I.. Od 03.11.2014 bola maloletá U. z dôvodu lekárskeho odporúčania oslobodená od povinnosti dochádzať do školy až do 30.06.2015 z dôvodu jej tehotenstva. Otec maloletej U. je v súčasnosti v ÚVV a ÚVTOS v Ilave. Matka maloletej U. je poberateľkou rodičovského príspevku. Obaja rodičia dlhodobo neprejavujú záujem o maloletú U.. V rodine a v širšom príbuzenstve sa nenachádza nikto, kto by mal záujem o maloletú U..

Zo správy Špeciálnej základnej školy v I. vyplýva, že správanie maloletej U. je často v rozpore so školským poriadkom, odmieta plniť pokyny vyučujúcich a na upozornenia reaguje často vzdorovito. V kolektíve triedy vyvoláva hádky. Jej správanie je účelové. Maloletá U. je rozhodnutím riaditeľky školy od 05.11.2014 do 30.06.2015 oslobodená od povinnosti dochádzať do školy. Do 05.11.2014 vymeškala 80 ospravedlnených vyučovacích hodím. Prospech vo všetkých predmetoch má dobrý a učivo si dokáže osvojiť na vyučujúcich hodinách.

Z lekárskej prepúšťacej správy zo dňa 08.12.2014 vyplýva, že maloletá U. bola hospitalizovaná v Nemocnici s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach v čase od 03.12.2014 do 08.12.2014 z dôvodu tzv. iného stavu súvisiacich s graviditou.

Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 ZR, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia neviedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 3 ZR, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 54 ods. 5 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 ZR, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Ako vyplýva už z ustanovenia § 44 ods. 1, pre ústavnú starostlivosť, ako aj ostatné formy náhradnej starostlivosti je charakteristická ich dočasnosť, preto ústavná starostlivosť by mala byť vždy len prechodným riešením. Nariadenie ústavnej starostlivosti je len krajným a výnimočným opatrením. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo výchova maloletého dieťaťa je vážne narušená a iné výchovné opatrenia neviedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musia byť preukázané (odsek 4). Pôjde o prípady, keď je výchova maloletého dieťaťa tak vážne narušená, že aplikácia miernejších opatrení by sa minula účinkom a jediným východiskom na zabezpečenie výchovy dieťaťa v konkrétnej situácii je nariadenie ústavnej starostlivosti, prípadne ak je prostredie, v ktorom dieťa u rodičov žije (napr. v dôsledku nadmerného požívania alkoholu rodičmi či nevhodných hygienických podmienok pre maloleté dieťa), nevyhovujúce a ponechanie v tomto prostredí by bolo na úkor jeho zdravého vývinu, ak sa rodičia o maloleté dieťa nestarajú a zároveň neexistuje osoba, ktorej by bolo možné zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. To znamená, že výnimočnosť prípadu spočíva v tom, že je v záujme maloletého dieťaťa a zabezpečenia jeho výchovného prostredia nevyhnutné a nutné, aby bola nariadená ústavná starostlivosť aj v prípade, ak jej nariadeniu iné výchovné opatrenia nepredchádzali.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že spoločná náhradná osobná starostlivosť starých rodičov o maloletú U. neplní svoj účel, nakoľko maloletá U. starých rodičov nerešpektuje. V letných mesiacoch svojvoľne odchádzala na diskotéku do Prievidze s tým, že sa neskoro vracala domov. Nepovedala starým rodičom kde bola, s kým bola a ani to s kým je tehotná. Starí rodičia často museli volať políciu a mala problémy aj v škole.

Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k jednoznačnému záveru, že výchova a starostlivosť o maloletú U. L., nar. XX.XX.XXXX, je vážne narušená a ohrozená, iné výchovné opatrenia neviedli v jej prípade k jej náprave a nie je možné maloleté dieťa zveriť ani do inej náhradnej osobnej starostlivosti a ani do pestúnskej starostlivosti. Z celého vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že nad maloletou U. je potrebné, a to predovšetkým v jej záujme, nariadiť ústavnú starostlivosť. Jej výchova, a najmä zdravotná a celková osobná starostlivosť o maloletú U. bude lepšie zabezpečená v Reedukačnom centre J. M., kde bude mať ako maloletá mamička vhodné prostredie, aby sa sama

naučila starať aj o svoje dieťa, ktoré čaká. Vzhľadom na uvedené súd nariadil nad maloletou U. L., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bude realizovaná v Reedukačnom centre J. M., O. č. 6, zlaté M.. J. súd rozhodol podľa § 81 ods. 1 a 2 ZR o vyživovacej povinnosti oboch rodičov k maloletej U., ktorú sú rodičia povinní plniť na účet Reedukačného centra J. M.. Súd zaviazal tak matku, ako aj otca platiť na výživu maloletej U. výživné vo výške minimálneho výživného podľa § 62 ods. 3 OSP v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, nakoľko matka poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 eura a tiež rodinné prídavky na ostatné deti. Otec je nezamestnaný a do 30.09.2014 poberal dávku v hmotnej núdzi v sume 61,60 eura. V súčasnosti je otec v Ústave na výkon väzby v Ilave.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v štyroch vyhotoveniach, na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.